

NOTISER

Pehr Stenbergs levernesbeskrivning. Av honom själv författad på dess lediga stunder. Del 1. 1758, 1784. Fredrik Elgh, Göran Stenberg & Ola Wennstedt (utg.). Forskningsarkivet vid Umeå universitet. Umeå 2014. 552 s., ill. ISBN 978-91-7601-108-9.

Pehr Stenberg föddes på en bondgård i Umeå socken i Västerbotten 1758. Han fick möjlighet att studera först i Umeå och sedan vid universitetet i Åbo. Där blev han prästvigd 1786 och promoverad 1789. Därefter återvände han till hembygden och innehade olika prästjänster. Den längsta tiden var han komminister i Umeå landsförsamling från 1804 fram till sin död 1824.

Den första delen av Stenbergs omfattande levernesbeskrivning har nu blivit utgiven av Fredrik Elgh, Göran Stenberg och Ola Wennstedt. Originalen som innehåller nästan fem tusen handskrivna sidor förvaras på Kungliga bibliotekets handskriftsavdelning. Dit kom det 1964 som deposition från släkten Stenberg. Texten har Pehr Stenberg skrivit i efterhand och den utgör ingen dagbok. Det är osäkert om författaren har haft några minnesanteckningar att tillgå. Han arbetade med sin text från omkring 1780 och fram till sin död. Han hade då hunnit fram till 1807, medan de sista sjutton åren förblev oskrivna.

Troheten mot originaltexten är framträdande i denna utgåva. Illustrationerna utgörs av några faksimiler från handskriften. Tidsavgränsningen i den första delen sträcker sig från Stenbergs födelse 1758 fram till tjugosex års ålder 1784. Ett personregister finns, medan sak- och ortregister är planerat att utges i det sista bandet.

Framställningen i levernesbeskrivningen är mycket detaljerad och djupt personlig på ett självutlämnande sätt. Det finns berättelser om sådant i författarens liv som han skämdes över. Han kunde emellanåt vara

nedstämd till sinnet. Han skriver mycket om sina tankar om att finna en livskamrat och återger olika drömmar som han haft. Det var svårt att få ekonomin att gå ihop för en ung student som hade fattiga föräldrar som inte kunde bistå med pengar. Denna situation kunde Stenberg avhjälpa genom att vara huspräst och informator för barn hos förnäma familjer i Finland. Det gällde särskilt höga militärer och jurister. Brev som författaren tagit emot och de som han själv skrivit under studieuppehållen i Umeå och Åbo har han sparat. De återges i sin helhet vilket även gäller författarens kärleksbrev.

För kulturhistorisk forskning blir det kommande sakregistret särskilt viktigt. Texten i den här utgåvan på omkring femhundra sidor är kompakt skriven med enkelt radavstånd. Det gör att den är tungläst och därför är det svårt att finna fram till konkret information i olika sakfrågor. När sakregistret kommer kan Stenbergs text användas som en uppslagsbok för att hitta detaljrika upplysningar om levnadsförhållanden, t.ex. kan nämnas bruk av alkohol eller kaffe som Stenberg hade ett distanserat förhållningssätt till. Detta gällde även bastubad, nattfrieri, kortspel och dans. Vid studier av livets och årets högtider kan man hitta mycket information. Det gäller både i stad och på landsbygd, både inom lantbruket och i studentlivet vid gymnasium och universitet under sent 1700-tal. De tre utgåvorna har lagt en god grund till en fortsatt utgivning.

Anders Gustavsson, Oslo/Henån

Dan Lundberg och Gunnar Ternhag: *Musiknologi. En introduktion.* Gidlunds förlag, Möklinta 2014. 160 s., ill. ISBN 978-91-7844-914-9. 2:a reviderade upplagan.

Tolv år efter första utgåvan av *Musiknologi* har en ny upplaga kommit ut. Den nya upplagan är sparsamt